

BUDAPESTA
17 Februarie st. v
Dumineca 29 Februarie st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redacțiunea: *Strad'a*
arborelui verde nr. 13.

Nr. 14.

ANUL XVI.
1880.

Pretiuł pe unu anu 10 fl.
Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni

Barbu Strimbu în Evropa.

— Romanu originalu cu ilustrațiuni. —
(Urmare.)

Si dupa aceste vorbe, ea neașteptându respunsul lui Barbu, eși că o furia din odaia, în care acela re-mase pusu în cea mai mare perplexitate.

El se află asiá dicându fația de o conjurațiune. De o parte stetea Almadina îndemnata de furi'a unei resbunări fără crutiare; de alt'a il amenintiá Horaçe din culmea indignațiunii sale nemarginite.

Si atunce își aduse aminte de Rinaldo, de perfidi'a lui, care si cu asta ocaziune s'a manifestatu. Erá

deja convinsu, că acela e unu amicu falsu, unu ticalosu fără inima, de siguru autorul si acestei intrige; de aceea Barbu își propuse a delaturá cu ori ce pretiu din cale mai ántâiu pe acela.

IX.

Resplat'a.

Barbu s'a însielatu amaru, cugetându că molco-mindu pe parintele seu, va puté scapá de postul cu care se amenintiá.

Dupa logodirea sa cu Florica, rentorcându-se densus la Pomesci, boerul Costachi, i esprima — în

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Trasur'a de gata trecu pe lánge unu colțiu de strada, când Barbu zarí pe Almadina.

frul conversațiunii — acea dorință ferbinte, că dânsul se ocupe unu postu înaltu.

Trebue înse s'o spunemu din capul locului, că dorința acést'a nu s'a nascocitu în capul boerului Costachi, ci autórea ei fu cocón'a Smaranda, soția boerului, care retrasa de câtva timpu din sgomotul lumii, voiá se stralucéscă iérasii, celu puțin prin lumina ginerelui seu.

Barbu numai decât își facú obiecțiunile, si de cumva erá numai singuru boerul, de siguru îl învingea; înse — precum diseramu — alta persóna figurá în fruntea acestei idei. Fiitórea sócra a lui, la prim'a convenire numai decât aduse vorb'a despre ocuparea unui postu înaltu, exprimându-si parerea, că el de siguru va cuprinde înca înainte de cununía o pozițiune oficiala, conforma studiului seu si în raportu cu vocea opiniunii publice.

Bietul Barbu! Par că l'ar fi treznitu fulgerul la audiul acestor vorbe!

Se escusá, facea obiecțiuni, nascociá mii de preteceste, si în fine se nisuiá că celu puțin se amâne decisiunea finala, dar însedar! El erá că si pescele prinsu în mrege, se svîrcoliá, dar nu mai putea scapá. În fine fu silitu se se supuna.

Înca înainte de a se cununá, el declará, că va primí postul care i se oferise, si prin asta facú nespusa bucuría nu numai parintelui seu, ci mai ales fiitórei sale sócre, care vedea deja, cum ea va întrá în lume si cum va fi serbatorita acolo.

Toti erau fôrte multámítii, înca si Florica simțea unu fel de placere, vedându că mirele ei este asiá dîcându fortíatuu se priméscă unu postu atât de frumosu! Numai persóna principala, care avea se jôce rolul de frunte în acéstă istoria, numai Barbu erá nemultámítu, numai el se aflá în starea cea mai neplacuta.

Pe când altii îl credeau în culmea fericirii, el în adeveru se vedea în culmea unei prepastii, în care — dupa parerea sa — trebuiá se se rostogolésca negreșitu, spre a face vietii sale unu finitu tragicu si rușinosu.

Si tóte aceste, pentru că la Paris n'a studiatu nimica si a venituu acasa totu asiá precum s'a dusu acolo, nevetíatuu.

— Celu puțin de-asiu fi mai tineru! — își dîcea adescori, — că se potu suplini ceea ce am negligatu; séu se am stare materiala, se nu fíu avisatu la budgetul statului: dar tóte-su însedar! Junetia mi-a vesteditu în neactivitate nefolositoare, si moșile mele au cadiutu jertfe traiului meu sburdalnicu si lipsitu de rațiunea sânetósă! Asiá dara n'am decât se primescu postul, apoi întempe-se ce va voi destinul meu!

Nimene n'a ocupatu înca postu cu disgustu mai mare decât cum se pregatiá dânsul a-l ocupá.

Dar mai întâiu se serbá cununía.

Acéstă, la dorința lui Barbu, carele avú cauza de ajunsu că ceremonía se se faca fâra concurentia de publicu privitoru, se serbá deminétia la cincii óre, numai în presintia parintilor si a martorilor.

Cocón'a Smaranda voi se faca unu ospetiu mare, se se invite unu publicu numerosu si veselía se dureze trei díle, servindu aceea totu-odata că punte de rentórcere pentru dâns'a în lumea mare; înse Barbu o asigurá, că asiá-i mod'a si la Paris. Argumentul acesta o convinse numai decât, si astfel dorința lui Barbu se realisá, scapá de eventualul scandalu ce putea se produca aparintia Almadinei la actul cununiei.

În aceeași dí noul casatoritu își ocupá postul cu

pompa mare, fiindu instalatu în presintia unui publicu fôrte numerosu si distinsu.

Dinapoia publicului, într'unu ânghiu retrasu conversau trei individi, pe cari înse Barbu nu-i observá. Ei erau: John, Rinaldo si Horáe.

Despre ce vorbiau ei? Vom audí acusi.

Dupa instalare, Barbu si soția sa se rentorceau prin orasiul decoratu cu drapele la locuintia privata a lor.

Trasur'a de gala trecea tocmai pe lânga unu coltiu de strada, când Barbu zarí pe Almadina.

Ea sîdeea pe unu stanu de pétra si lânga dâns'a copilasii se jocá sburdalnicu, iér de-a drépt'a ei unu pruncu strainu privia si dânsul stradele decorate.

Acela observá întâiu si trasur'a ce aducea pe Barbu cu consórt'a sa, si la strigarea lui deveni atenta si Almadina, care nu sciea de fel, că Barbu deja s'a cununatu.

Când dara îl zarí sîdindu în trasura cu o juna femeia, ea numai decât si ghici, că actul cununiei s'a îndeplinitu în secretu, si că ea a întârziatu. Unu fiuru rece trecú prin totu corpul ei.

Copilasii înse nu observá de fel trasur'a ce se apropia, si jocându-se pe drumu, ajunse tocmai înaintea cailor, cari aveau se-l calce sub picioare la momentu.

Chiar atunce îl zarí mam'a sa, si scóse unu țipetu de înfiorare.

Acesta atrase atențiunea Floriceii si privi într'acolo, de unde îl audí, si ea zarí pe Almadina, care alergá se-si mântuiescă copilasii.

— Serman'a femeia! — esclamá Florica. Óre cine-i?

— Nu o cunoscú! — respunse Barbu pe scurtu, fâra se cuteze a privi cãtra Almadina.

Se aflá în mare perplexitate. Înse caii se spariara de copilasii si dóra mai multu de strígatul femeii, sarira în spre drépt'a si apucara trasur'a dupa ei, fugindu repede de acolo. Asta fu mare norocire pentru Barbu, căci scapá de eventualul scandalu.

Almadina reculegându-se, se duse cãtra casa, unde cei trei soti deja o așteptau spre a tiese dimpreuna firele intrigei demonice.

Planul erá cât se póte de bine compusu, că totu ce a eșitu din capul lui Rinaldo iscusitu în tóte blasphematiile.

Ei nu voiau se blameze pe Barbu, căci din asta nu aveau nici unu folosu, ci sustíneau amenințierea cu blamagiu numai că o arma în contra lui, că unu mijlocu de a stórcé bani dela el, spre a puté trai astfel prin dânsul mai multi ani, pâna când îl vor stórcé cu totul, cum se stórcé o lamâia, si-apoi se-l lase în voiá sortii . . .

Spre a se esecutá cu succesu siguru acestu planu, îl lasara a se urcá, a-si ocupá unu postu, că apoi si blamagiul eventualu se fía cât mai compromitiétoru.

Si când în fine Barbu, aplaudatu de lume si întâmpinatu cu felicitári de toti cunoscutii sei, se urcá la o tréptă mai înalta în societate, si dânsii gasira potrivitu momentul spre a-si întinde curs'a.

Mân'a cu care i detera prim'a lovitura, fu a lui Horáe. El scrisé lui Barbu, că de cumva nu-i va platí în terminu de o septemâna o mia de galbeni, va tradá secretul relativu la câștigarea testimoniuului seu.

Barbu primindu scrisórea, întielese numai decât, că aice are d'a face c'o intriga cât de mârșia, care de siguru va tînde si în viitoru a-l stórcé de bani, amenințându-l cu compromisiune. El recunoscú îndata mân'a lui Rinaldo, carele nu s'a multámítu cu

pacaliturele de pân'acuma, ci voiesce sê-l nimicésca cu totul.

Fiindu siguru de ast'a, Barbu decise la momentu a îndestulî just'a pretensiune a lui Horage, dar a paşi fâra crutiare faşia de Rinaldo.

(Finea va urmá.)

Omul si sperantî'a.

De n'asîu avé pe lume o stea suridîetóre,
A cãrei radîa dulce sê-mi dea câte-unu sarutu,
Sê-mi stêmpere durerea cea multu consumatóre
Si inim'a secata de sôrtea ce-am avutu :

Asîu dîce, cã-i mai bine, mai bine de s'ar pi'rde
Din inima simţirea, ba si vietî'a-mi chiar ;
Asîu dîce, cã-i mai bine sê dormu sub gli'a verde,
Prin care nu strabate durere si amaru !

De n'asîu avé unu nunciu, ce 'n spiritu-mi patrunde,
De n'asîu avé sperantî'a amica pe paméntu,
Sê-mi stérge de pe gene a lacrimelor unde,
Mi-asîu dá cu bucuria vietî'a pe-unu moméntu.

Cãci ah ! fâra de dên's'a eu n'asîu mai fi în stare
Sê portu povór'a sortîei — s'alínu durerea 'n sinu,
Si n'asîu puté sê alú sub cériuri consolare . . .
Eterna-ar fi durerea, eternu al meu suspínu !

Privesce 'n gîuru de tine, ah, inima ingrata,
Ce riði cu nepasare de-amarul, ce nutrescu ;
Privesce 'n gîuru de tine, la starea deplorata,
În care martiréza nascutul omenescu !

Si vei concede 'ndata fiintîei plângatóre,
Cã are dreptu sê plânga de genul omenescu ;
Vei dá scusare si tu acestei lacrimidóre
Si vei simţî cu mine, aceea ce simţiescu.

Când vedîu pe scen'a lunei perfidî'a 'ngâmfasta
Batênu-si jocu cu fala de totu ce e sinceru,
Iér sânt'a dreptate de dên's'a profanata,
Lasându paméntu 'n crime si sus sburându la ceriu.

Când vedîu, cã celu puternicu cu mâna-afurîşita
Despóie pe sermanul supusu si umilitu
Si fâr' de remuşcare, cu inim'a 'mpietrita
Îsi rîde rîsu satanicu de cel nefericitu . . .

Atunci, de n'ar suride stelutî'a cea iubita,
Sperantî'a mea cea dulce de nu m'ar linisci,
Petrunsu de-a omenimei vietîa amarita,
Suspínul si durerea de totu m'ar vestedî.

Când vedîu virtutea sacra cu reu recompensata
Si omul inocinte calcatu, despretîuitu,
Iér vitîul si tradarea primindu-si de respata
Favoru, recunoscintîa, aplausu de meritu,

Când vedîu în locu de-amóre, concordia, unire,
Urgîa, desbinarea — domnindu pe-acestu paméntu ;
Când vedîu pe frati rumpénu-si cunun'a de iubire
Si-unu spiritu de partide, sapându-le morméntu ;

De n'asîu mai crede iérasî într'o regenerare,
Ce dá vietîa nóua la genul omenescu ;
De nu mi-ar dá sperantî'a taria, consolare . . .
Petrunsu de condolintîa asîu stá sê me topescu.

Iér când de alta parte, când vedîu o ginte mare
Plecându-si fruntea mândra. amarului destiuu ;
Când vedîu naşunea scumpa espusa la 'mpilare
Si patri'a 'necata de plânsu si de suspínu.

Când vedîu marirea nóstra zacénu între ruine
Si palosîul cel ageru cadîutu si ruginitu,
Iér dreptul si smeritul naşunii orfelino
Negatu cu arogantîa, surpatu, batu-jocoritu ;

De n'asîu zarî prin umbr'a presintelui de jelu
O radîa de marire ascunsa 'n venitoru ;
De n'asîu sperá c'a trece epoc'a-acestor rele,
Învinsu de suferintîe cu doru asîu vré sê moru !

Asîa mi-i sôrtea Dómne, asîa-i dispusu cu mine,
În ór'a cea mai trista, când tóte le-am urfitu,
O singura ideia, ideia unu bine,
Me farmeca, me 'ncânta, me face fericitu.

Traiescu întru sperantîa, sê vina timpu 'n care
Toti ómenii 'ntre sine sê fia iubitoru ;
Popórele-asuprite sê scape de 'mpilare
Si gintea mea iubita de-a ei usurpatoru . . .

Traiescu întru sperantîa sê fiu ferice-odata
Si suferu cu taria, ori câte patimescu ;
Sperantî'a me consóla, sperantî'a me desféta
Si singura sperantî'a îmi dîce sê traiescu !

MOISE TOMA.

F e l i u r i t e .

De unde vine cuvêntul toastu ? Cautându eti-mologi'a cuvêntului englesu *toast*, care deriva si el de la expresîa franceza *toastée*, ce însemnéza pâne prajita, am datu peste urmatórea esplicare : *Yostée* vine dela latinescul *torere*, a arde, a frige, a praji, al carui participu trecutú este *tosus*. Dar ce apropiare póte fi între redicarea unu paharu în sânetatea cui-va si între o pâne prajita ? Ací e problem'a, a carui soluţiune iét'o : *Toastul* erá o felie de pâne prajita, ce se punea, alta-data în Englitera, într'unu potiru plinu cu vinu, din care gustau toti conmesenii chiamati la prândiu-rile ceremoniale, mai înainte de a începe sê mánânce. Cup'a circulá din mâna în mâna, împregîurul mesei, si fia-care bea câte o înghitítura. Dupa ce se sfîrşia vinul, acela în mânele caruia se aflá cup'a, mánca *toastul*. În sânetatea acestuia beusera toti ceialalti ! Acum se întielege, pentru ce se întrebuintîeaza cuvêntul *toast*, spre a se aretá cã se uréza în sânetatea cui-va. („Rom. Lib.“)

✕ **Cum stau la mésa Japonessii.** Este cunoscutu, cã Japonessii nu se punu la mésa pentru a mánca. Fa-şia de mésa, care e facuta de paie, este întinsa pe unu covoru. În mijlocu se pune unu vasu de lemnu ce contîne orezu, care e nutrimentul fundamentalu al Japonessilor de ori ce clasa. Manier'a ordinara de a prepará orezul este; de a-l pune într'o mica cutîa de lemnu fórté usíoru pe care apoi o arunca într'o óla cu apa ferbinte orezul crépa si grânele remânu seci si separate unele de altele. Fia-care convivu ia atât orezu, cât póte contîne o farfurîa de portielanu pe care o tine în mâna si pe care o duce la gura, máncându orezul fâra a se servi de miclele betie de ivoriu obicînuite, pâna ce farfuri'a e desiérta pe jumetate; atunci se adauga orezului câteva bucatiele de pesce, de carne, séu de pasere, care se gasesce pe unu feliu de bucate destinatu la nutrimentul animalu. Bucatele sînt sarrate, piparate si pregatite cu unu fel de sosu fórté iute pregatitu din unu feliu de fasole negre, numitu Soy. Óue, legume precum sfecle, morcovi, patate, boboci de bambusu si o salata compusa de radecini de lotusu completéza prândiul ordinaru al Japonessilor. Ciaiul si Saki sînt luate la urma, calde si fâra zaharu.

S A L O N U.

Calindarul septemănei.

Dîu'a sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor si serbatorile.	Sórele vesare	Sórele apune
Dumineca	17	29	M. Mart. Teodor Tir.	6 34	5 26
Luni	18	1	Par. Leon Pap'a.	6 33	5 27
Marti	19	2	Apost. Archipu.	6 31	5 29
Mercuri	20	3	P. Leon Episcopu.	6 30	5 30
Joi	21	4	Par. Timoteu.	6 28	5 32
Vineri	22	5	Afl. most. SS. d. Eug.	6 25	5 34
Sambeta	23	6	S. Mart. Policarp.	6 24	5 34

Balul român din Budapesta.

Anul trecut dupa balul atât de splendidu arangiata de către tinerimea româna d'aice, am fost de parere, că balurile române din Budapesta atunce si-au ajunsu culmea; ieta înse, că balul din anul acesta, datu a séra, la 24 febr., a întrecutu multu si pe celu de anu.

Când comitetul arangiatoru a mutatu balul din „Grand Hôtel Hungaria“ în otelul „Europa“, unu glumetiū a observatu :

— Ieta, Românilor li e — mica Ungaria („Hungaria“.) si se ducu în — Europa.

Si în adevér în Europa amu gasitu o lume multu mai numerosa decât în Ungaria. Elit'a societății din Budapesta, cea mai înalta aristocrația, capetaniile autorităților civile si militare, barbati de statu, ómeni de sciintie si litere, si — ceea ce trebuia sè spunu din începutu — o splendida cununa de dame elegante si frumoșe, au decoratu cu presint'ia lor acestu balu.

Ne tememu, că nu cumva cineva sè alunece a crede, că esageramu scriindu în primele momente ale unei impresiuni pline de entusiasmu; de aceea vom lasá sè vorbésca în locul nostru mai jos condeie cu totul neinteresate, diuaristic'a din Budapesta; cu tóte aceste înse putemu sè constatámu din capul locului, că astá splendidu balu românescu nu numai în Budapesta, dar în tóta Ungari'a si Transilvani'a nu s'a vedutu înca.

Publicul a începutu a se aduná dupa noue óre, la 10 si jumetate sosira patronesele române, ilustrele dne Constantia de Puscaru si Catarina de Gallu însocita de dsiór'a baronesa Elena Popu din Sibiiu, si întimpinate de comitetul arangiatoru, fure conduse, în sunetul muziceii, la locul de onóre. Cam peste o jumetate de óra venira, un'a dupa alt'a, patronesele magiáre, contess'a Catinca Andrassy si contess'a Alesandru Teleky, ambele însotite de ficele lor. Music'a intoná unu marsiū, publicul adunatu în numeru mare formá spaliéru, si patronesele române venira pâna la întrarea salei, spre a întimpiná pe patronesele magiáre, cari conduse de presedintele comitetului arangiatoru si de membrul în comitetu dl deputatu dietalu George Sêrbu, urmate de întregul comitetu de 24 persóne, dupa recomandatiunea si salutarea facuta, fure conduse la locul de onóre, unde ocupara locu si damele venite séu cunoscute cu patronesele.

Si atunce se începù jocul. Erá o adevérata placere a privi asupra acestui publicu stralucitu, în care toaletele elegante ale damelor, îmbracamântul negru al civililor si uniform'a pitorésa a soldatilor, se reflectau atât de armoniosu.

Primul dantiū fu „Ardelén'a“, care se deschise prin dl deputatu George Sêrbu cu dsiór'a contessa Elena Andrassy. Fiic'a fostului ministru de csterne al Austro-Ungariei, deschidéndu unu balu românescu cu „Ardelén'a!“ Ieta unu evenimentu ce de siguru merita sè-l însemnámu în istori'a anelelor balurilor române! Si déca vom mai adauge, că gentil'a contessa are o talia iunonica, nalta si svelta, ochi plini de focu, față suridietóre si niște maniere afabile : ori cine va gasi fórte justificata impresiunea multu placuta facuta asupra tuturora, dar mai ales asupra pãrtii române a publicului.

În scurtu timpu se înșirá apoi unu cercu lungu de parecchi dantiátóre, si astfel balul se începù cu unu animo cât se póte de bunu. Atât „Ardelén'a“, cât mai târdiū „Roman'a“, arangiata de dl dr. Augustin Dumitreanu, fure petrecute cu cea mai mare interesare din partea publicului neromânu, care nu le vediușe înca. Mai mare efectu înse au facutu „Batut'a“ si „Calușierul“, jucate de 15 tineri români în pausa.

Înca înainte de a se începe aceste jocuri caracteristice poporale, totu publicul, resfiratu în diverse salóne laterale, se aduná în sal'a cea mare, si formându unu cercu golu în mijlocu, așteptá cu mare curiositate jocurile anunciate.

De odata band'a militara întoná Marsiul lui Mihaiu, si cei 14 tineri, în frunte cu vetavul, întrara cu mersu triumfalu, de bratiū câte doi, facéndu atâtâu o preumblare prin sala, începura sè dantiéze. Placerea publicului crescea din ce în ce, pâna ce în urma aceea, la finea produciunii se manifestá într'unu adevératu víforu de aplause.

Împlinimu o datoría de recunoscintia față de acei tineri bravi, cari prin acestu debutu al lor contribuira si dènsii o parte însemnata la succesul depłinu al seratei, însemnádu aice numele lor si anume dnii : vetavul : Absolon Todea, iér ceialalti 14 urmatorii : Petru Roșca, Emiliu Bardosi, Emiliu Puscaru, Iacob Maioru, Nicolae Radneanu, Petru Todorescu, Constantin Groza, Alesandru Duma, Alesandru Mihailovicu, Dimit. Popu, Sofroniu Comsia, Nestor Opreanu, Nicolae Ceusianu si Ludovicu Mehesiū.

Dupa pausa jocurile începura ierasi cu „Ardelén'a“, deschisa prin dl George Sêrbu cu domnisór'a contessa Margareta Teleky, fiic'a celeialalte patronese magiáre. Contess'a Margareta, o escelenta dantiátóre, jocá cu multa grația jocul românescu, la care se înșirá în scurtu timpu totu publicul. Vesel'a deveni atât de generala, încât jocul trebui sè se repete si de dóue ori.

Peste totu se póte díce despre acestu balu, că unu animo fórte placutu a predomniut tóte spiritele. Multu a contribuitu în privint'ia ast'a atitudinea afabila a dnelor patronese, cari faceau onorurile cu grația farmecatóre; si în deosebi, încât privesce patronesele magiáre, din momentul în care întrara în sala si pâna în fine, încántara pe toti cu afabilitatea lor.

Dl conte Iuliu Andrassy, carele asemenea se aflá de față cu fiul seu Teodoru, rivalisá în privint'ia ast'a cu dómnele contesse, convorbindu cu mai multi ênsi din barbatii nostrii, si — cá unu adevératu gentilomu ce este — ceréndu sè fia recomandat si la câteva dame române.

Simțimu, că amu avé înca multe de relatatu despre acestu balu, dar spaçiu ce ni stá la dispozițiune, e atât de îngustu. Vom însemná dar din cele multe numai, că o splendóre a balului a fost si pré interesantul „cotillon“ arangiatu fórte escelentu de dl George Sêrb, cu ajutorul dlor Constantin Radulescu si Alesandru Duma si Emiliu cav. de Puscaru.

Balul, la care cooperara două bande musicale, un'a militara și alt'a țigănească, se încheia cu „Roman'a“, deminția la 6 ore . . .

Să încercăm acum a compune o lista a persoanelor mai însemnate, cari luara parte la această petrecere! Patronesele: contesa Cantinca Andrassy (robe de metasa neagra cu dantele albe, talia preerata cu briliante, pe capu diadema pompasa de briliante), fiica-sa contesa Elena (robe de metasa rosa palida, cu flori); contesa Teleky (robe de catifea neagra cu dantele albe, pe capu diadema de briliante,) fiica-sa contesa Margareta (robe de tull albu cu decoratiune de metasa veneta si flori); dna Constantia de Puscariu, (robe de metasa veneta cu flori juvaere de briliante); dna Catarina Gallu (robe de metasa rosa palida cu catifea bordeau si flori, pe capu unu buchetu admirabilu de briliante.) Din giurul patroneselor: barones'a Edelsheim-Gyulay (robe de atlasu galbenu palidu cu ghirlande de flori,) barones'a Geza Fejervary (metasa neagra), contesa Aladar Andrassy, contesa Victor Karolyi (rosa palida cu broderia grandioasa,) contesa Ladislau Szapary, barones'a Inkey, contesa Emanuil Andrassy, Elena Mocioni (catifea neagra) si fiica sa dsior'a Livia mirés'a contelui Andreiu Bethlen (failla albu cu ilusion albu si cu flori bordeau,) dsior'a barones'a Elena Popu (tarlatan venetu cu atlasu venetu,) baronesele surori de Inkey, contesa Vilemina Zichy, contesa Dessewffy nasc. cont. Palma Karolyi, contesa Fridericu Wenckheim, barones'a Bela Aczel (romana).

Dintre stimabilele gardes-des-dames însemnamu pe: dna Catarina Bonciu din Aradu, dna Vornica din Buda, dna Duma-Mindszenty, dna Bogdanu din Banat-Comlosiu, dna Gödl asemenea de acolo, dna Nasluhati din Buda, dna Sigismund Popu, dna Ioanovicu, dna Röck, dna Merckler din Tolna, dna Zavatovschi, dna Fuzessery, dna Sempel.

Ieta câteva flori si din cununa amabilelor dantatoare: dna Leontina Romanu (atlasu venetu cu dantele si ghirlande de flori,) dna Silvia Cimponeriu (grosgrain albu cu gazu albu stropitu cu auru,) dna Aurelia Vulcanu (brocatu si atlasu ivoir cu dantele si ghirlande de flori,) dna Fatime Lukacs (grosgrain albu cu ilusion si flori,) dna dr. Carol Herich (metasa rosa cu brocat,) dna Lilla Bulyovszky (atlas rosa,) dna Schwikker (cashmir rosa cu atlas de aceiasi coloré,) si fiica sa dsior'a Hilda (cashmiru albu cu ghirlande brodate,) dsior'a Anna Bonciu din Arad (atlasu rosa cu flori,) dsior'a Aurelia Vornica (venetu deschisu cu flori,) dsior'a Catinca Puscariu (cashmiru albu cu brocatu si flori,) dsior'a Silvia Bogdanu din Banat-Comlosiu (rosa palida cu flori,) dsior'a Silvia Popu (atlasu rosa,) dsioarele Bella Merckler din Tolna, Elena Fuzessery (ilusion albu,) Elena Reök, Otilia si Maria Matyas, Mariora Tassy, Etela Egan, Adela Zavadovsky, Sempel, Dinnyés, Naszluhátz, surorile Gödl din Banat-Comlosiu, Lucretia Loy, Susana Polgar, Anna Micsciu, dna Cergedi si altele multe.

Dintre barbatii mai de frunte amu vedutu, din partea militarilor, pe br. Edelsheim-Gyulay comandantele militaru al tierii, generalul-conte Ladislau Szapary, generalul Pongracz, colonelul-principe Lobkovitz, cu numerosi oficeri, dintre cari mai amintim pe dl capitano Ioan Vornica; guvernul a fost reprezentatu numai prin secretarul de statu Fejervary, dela ministerie veduramu pe consiliariul dela ministeriul de comunicatiune dl dr. Carol Herich.

Aristocratia magiara si-a transmis reprezentantii in numeru mare; dintre cei multi vom însemna pe ur-

matorii: contele Iuliu si Aladar Andrassy, contele Iuliu Karolyi, contele Ladislau Berenyi, contele Antoniu Forgach, contele Andreiu Bethlen, baronul Bela Liphthay, baronul Vecsey, contele Aurel Dessewffy, contele Hedervary, contele Rudolf Wenckheim, contele Berchtold, br. Aczel.

Camer'a deputatilor, afara de deputatii romani, dnii Alesandru Romanu, Georgiu Popu, Alesandru Popu, Georgiu Ioanovicu, Basil Jurca, Georgiu Serbu, a fost reprezentata si prin dnii deputati magiari: Ladislau Tisza, Bela Lukacs, Oliver Szlavy, Mihaiu Zsilinszky, Albert Gidofalvy, Stefan Kun, Ferdinand Eber, Fridericu Harkanyi, Ludovicu Lazaru, precum si prin unii deputati magnati, amintiti deja.

Curtile si tribunalele asemenea au fost reprezentate, tribunalul supremu prin dnii judecatori Ioan cav. de Puscariu, Ioan Faur, curtea de cassatiune prin dl dr. Iosif Gallu, tabla regesca prin dl judecatoru Atanasiu Cimponeriu, — ier notarii publici prin dl Dimitrie Bonciu din Arad.

Dintre barbatii nostri cari nu ocupa posturi, luara parte dnii: George Mocioni, Alesandru si Eugeniu Mocioni, Vincentiu Babesiu, Sigismund Popu.

Diuaristic'a a fost completu reprezentata, nu numai cele daice, dar si unele diuare din provincia, ma si unul din Bucuresci si-au transmis raportori la serata acest'a. „Pesti Naplo“ a fost reprezentatu prin ensusi redactorul-sieful dl Ludovicu Urvary, care a luat parte si la dantiu, — asemenea si „Magyarország“ prin dl Cornel Abranyi jr., precum si „Vasarnapi Ujsag“ prin dl Nicolae Nagy . . .

Dar ieta raportul nostru sa pre lungitu! Cu tote aceste simtamu ca acela este pre mancu, numai o schitia. Inse dora si acesta va pute sa formeze cetitorilor nostre o ideia ore-care despre splendorea acestui balu romanescu! Romanescu. caci nu numai sa datu sub acestu titlu, nu numai lau arangiatu tineri romani si au luat parte la el tote familiile romane daice si cateva din provincia: dar sa inceputu cu jocu romanescu, in cursul balului sa au esecutatu mai de multe ori danturi romane, si totu-odata sa si incheiatu cu jocu romanescu, — asia dara caracterul balului, de si la el au luat parte forte numerosi magiari, a fost romanescu.

Acestu splendidu balu romanescu aice in capital'a Ungariei, afara de profitul materialu, a produsu unu succesu moralu multu mai pretiosu. Societatea romana, limb'a nationala, jocurile nostre poporale si de salonu, au fost presintate inaltei societati de aice intr' unu balu de elita. Prin acesta de siguru sa innaltiatu prestigiul nostru nationalu.

Credemu dara a nu pute incheia mai potrivitu acesta referada, decat publicandu aice list'a comitetului arangiatoru, care a lucratu de luni de dile spre a castiga romanielor acesta onore nationala: presedintele intreprinderii Iosif Vulcanu, diriginte George Serbu, vice-presedinte dr. Augustin Dumitreanu, notaru Ioan Metianu, cassariu Ioan Mihu, controloru Gregoriu Stoiacovicu, membrii dr. Victor Babesiu, dr. Aureliu Babesiu, Sever I. Babesiu, Emiliu Barodosi, Iuliu Bonciu, I. Ciuciu, Ioan Dragosiu, Ioan Duma, Alesandru Duma, Silviu Enea Hodosiu, Ladislau B. Papp-Szilagy, Emiliu cav. de Puscariu, Constantin Radulescu, Nicolae Radneanu, Octavian Russu, Silviu Suciu, drd Absolon Todea!

COBOLD.

Dînuarele din Budapesta despre balul românului de aici.

Credem că este de interesu generalu să scim, cum au apretiatu dînuarele din capital'a Ungariei balul românului arangiatu la 24 l. c. aici; de aceea vom estrage pe aceste pagine observațiunile lor, tînîndu înse contu numai de dînuarele de frunte:

Pesti Napló, care consacra 80 de șire acestei seri, începe astfel: „Balul românului înca nici odata n'a fost atât de splendidu și atât de frecventatu, că si acela care s'a jucatu noptea trecuta în salónele „Europei“. Unu publicu numerosu și frumosu s'a întrunitu din cercurile aristocrației, din a classelor de mijlocu mai distinse și — firesce — din ale românilor din Budapesta . . . Afara de „Ardelén'a“ s'a jucatu „Roman'a“ și în pauza „Calusierii“. „Roman'a“ e quadrilul românesc, cu figure mai passionate . . . Jocul, cu ajutorul arangiatorilor românii complesanti și atenti, a reeșitu escelentu. Deosebi finalul e pitorescu. Acela reprezinta unu conductu nupțialu; câte o parchia trece jucându și facendu învêrtit'a printre spalierul dantiatorilor, primindu complimentele și salutările. Acest'a a fost o scena pitoresca atât de frumoasă, încât îți viniă poft'a să aplauzezi. Dar aplausele și vivatele și resunara apoi în pauza, când niște tineri români, în costumu poporalu românului, cu clabatiu pe capu și cu opinci cu zurgalee, represintara jocul Calusierilor . . .“

„**Hou**“ scrie 65 de șire despre balul românului, și premitîndu, că din caus'a concurentiei publicului, balul a trebuitu să se mute din „Hungaria“ la „Europa“, continua: „Arangiatorii nici nu s'au însielatu, căci sal'a s'a umplutu pâna la îndesuire și peste așteptare de unu publicu foarte frumosu . . . În genere, junimea româna se poate laudă cu totu dreptul, că a sciutu să deștepte simpatia față de balu, prin procedur'a sa cu tactu și — s'o dîcemu apriatu — patriotica; acesteia se poate atribui, că magiarimea a fost represintata în numeru atât de mare . . . Balul, care în genere se poate dîce, că a avutu unu succesu completu, poate rivalisă cu ori care balu de elita din carnevalul de estu-timpu . . .“

„**Egyetértés**“ publica unu raportu de 79 șire, scrisu cu spiritu, și care începe prin aceste cuvinte române: „Buna diminția!“ Apoi continua unguresce astfel: „Buna diminția! Eră p'aci să deviu și eu românulu asta noptea, când strabatîndu cu mare greutate sal'a splendida și îndesuita a „Europei“, privirea mea se opriă în totu momentu la câte o față frumoasă și înflorinda, și la câte o parchia de ochi negri schintei-tori. Dar mai ales atuncea, când petrecerea se începî cu dantiul naționalu „Ardelén'a“, și în fruntea parchilor aparî contess'a Elena Andrassy, urmata de mai multe fete frumoase cunoscutu din balurile noastre: privitoriul simția unu doru nerestihilu d'a se însiră în mijlocul colónei, și a-si leganá picioru și el, la tacturile acestui jocu pitorescu, care sémenea atât de multu cu ciardasiul nostru . . . Balul românesc de estu-timpu, în privint'a splendorii, a frecvențațiunii și a vialității întrecîndu multu pe celu de anu, cu totu dreptul se poate însiră la balurile de elita ale carnevalului trecutu . . . Un'a din părțile mai interesante a petrecerii a fost jocul Calusierilor represintatu în pauza . . . Dupa pauza ierasi „Ardeleana“ . . . Buna diminția!“

„**Ellenör**“ publica între varietati o notiția de 25 șire despre balul românului și dîce: „Asera elegant'a sala a Europei n'a probatu, că deja sîntemu în mijlocul sesonului de postu, ci din contra a înfașiatu cea

mai vesela dispozițiune de carnevalu. Junimea româna d'aice poate fi deplinu multiamita cu succesul ce l'a avutu balul ei de asera. Unu publicu distinsu, placere de jocu ce nu mai voiă să lăncediesca, dispozițiune vesela, toti acesti factori au esistatu, și astfel și succesul a fost completu. Balului i-a datu caracteru naționalu frumosul jocu românesc, pe care câțiva tineri ni l'au înfașiatu în pauza cu niște mladiari naturale și grațiose . . .“

„**Magyarország**“ scrie 70 de șire despre acesta petrecere, și dîce, că sal'a cea mare a Europei a fost mica pentru dantiatorii, apoi accentueza, că: „Unu momentu extraordinaru-interesantu al balului a fost în pauza jocul Calusierilor, pe care mai multi juni români l'a presintatu în costumu naționalu cu mare precisiune și cu mare efektu“. În cealalta parte a notiției sale, acestu dînuaru ataca foarte aspru ministeriul, că n'a avutu nici tactul, nici curtoasi'a, d'a se represintă prin unu membru la acestu balu.

„**Pesti Hirlap**“ se ocupa în 35 de șire de acestu balu și începe asiă: „Balul românului s'a tînutu asta noptea cu succesu stralucitu în salele „Europei“. S'a adunatu unu publicu atât de distinsu, încât arangiatorii ori cărui balu de elita aru fi pututu invidia succesul românilor . . . A fost de unu interesu deosebitu „Calusierul“ și „Batut'a“, jocuri poporale române, înfașiate în costumu poporalu de câțiva membrii ai junimei române, și cari au fost întimpinate cu placere generala.“

„**Fővárosi Lapok**“ publica unu articulu specialu, de 94 șire, scrisu cu multu spiritu, care ar merită să-l traducemu întregu. Spațiul înse nu ne lasa. Vom estrage dar numai câteva pasage: „Apoi mai dîca cineva, că românulu nu e unu poporu rebelu! Junimea lui, flórea și elita lui, traiesce aici între noi, și în vederea ochilor nostri și la audiul urechilor noastre, deja de septemâni agita și atîtia familiile cu fete frumoase. Proclamațiunile (invităriile) sale, tiparite românesce și unguresce, se împartu și se pórta, și înca nici nu în secretu, și în ele se promite în tonu ademenitoru, că din curatu scopu filantropicu, la sunetu de musica româna și magiara, vor jucă și vor scuturá ei pe unguri. Gurele rele banuiescu pe români, că sînt rude cu italianii, și ele nisuiescu să probeze afirmațiunea lor cu ból'a comuna *d'a ocupá terenu!* Si în adevér este ceva! Dar bravii nostri români totusi nu sînt asiă de periculosi, de si cu debutul lor de astadi si ei *au ocupatu terenu*, terenu în societatea capitalei magiare, și dóra ici-colo și în ânime! De altmîntre, nici ei nu se înstrainéza de mișcare și de estindere, ceea ce se probeza și prin faptul, că densii gasira mica și îngusta frumos'a noastră „Hungaria“, au parasit'o și s'au mutat în „Europa“ cea mare. De protectoru firesce n'au rugatu pe țiarul albu, ci pe unul din membrii cei mai stimati ai familiei regesci de Ungaria, pe arhiducele Iosif, carele au si primitu, dar a fost împedecatu d'a se înfașisă în persóna . . . Junii nostri români au probatu unu nu micu talentu diplomaticu prin acea politica istétia a lor, că au rugatu de patronesse a balului lor pe patru dame atât de distinse din familiile magiare și române de frunte ale capitalei . . .“

„**Pester Lloyd**“ într'o notiția de 37 șire admira mai ales „Roman'a“, și, dupa ce constata, că „balul a avutu unu succesu stralucitu“, dîce: „Parti'a cea mai interesanta a acestui balu foarte interesantu a fost de siguru „Roman'a“, unu jocu socialu care sémenea cu Quadrille, dar e mai caracteristicu și mai pitorescu, și care s'a jucatu cu efektu și frumosu. Acestu jocu are să devina domiciliatu și în capital'a noastră.“

„Neues Pester Journal“ începe raportul seu de 39 șire, citându în românesce cuvintele : „Balul român, arangiatu în favorul esundatilor si a Societății de lectura Petru Maior“. Apoi continua nemțiesce asiá : „Aceste sînt cuvintele farmecătoare, cari în sér'a de adi adunara unu publicu stralucitu în sal'a de gala a otelului „Europa“ . . . Balul român se bucura de mai multi ani cu totu dreptul de unu reuniune deosebitu. Si astadi avemu sè raportamu despre succesul briliantu al acestei petreceri de jocu . . . „Roman'a“, quadrille-ul românesc, e unu jocu cu figure pitoresci. Sal'a „Europei“ fu pentru óspetii aparuti la acestu balu „pré mica . . .“

„Pester Journal“ împartesiesce 35 de șire, si dice : „Publicul fôrte numerosu, care a umplutu localitătile de sale ale otelului „Europa“, apartînea cercurilor celor mai distinse ale capitalei, fara deosebire de naționalitate . . . Balul în tóta privinț'a a reeșitu splendidu . . .“

Vom încheiá aice estrasele nòstre, facute cu scopul de a probá chiar prin vocea dîuaristicej neromâne si neinteresate, marele succesu moralu al acestui balu românescu. I. H.

Literatura si arti.

„Mixandra“. Sub titlul acesta a publicatu dl Frédéric Damé la Bucuresci o novela originala bine compusa si bine scrisa, asupra careia tragemu atențiu-ne publicului cetitoru. Pretiul 1 leu.

Dl George Dima, fostu profesorul de musica vocala la gimnasiul român din Brașiovu, si de prezentu elevu al conservatoriului de musica din Lipsca, pentru a-si completá studiile sale musicale, a câștigatu premiul întâiu de 141 mărca din asiá numit'a : „Mozart-Stiftung“. Acestu premiu este meritul pentru acelu elevu al conservatoriului, care pòte constatá celu mai mare progresu în musica. Felicitamu din ânima pe dl George Dima, pentru laurii secerati si speramu a-l vedé în curênd în mijlocul nostru, înarmatu cu tóta forti'a talentului seu musicalu. („Gaz. Tr.“)

Geografi'a Dobrogei. A eșitu de sub presa : „Cunoscintie geografice asupra judetelor Dobrogei, de St. Chimet. Se afla de vëndiare în Galati la librari'a Nebuneli si fii. Pretiul 30 bani.

„Sportul“ e numele unui dîuaru ce a aparutu în Bucuresci, sub redacțiuinea dlui C. Blaremberg. Acestu dîuaru va aparé de dóue ori pe luna si va tratá de preferinț'a cestiunile privitoare la crescerea si îmbunătățirea rasei cailor. Salutamu cu bucuri'a aparițiuinea acestei publicațiuini speciale si îi uramu durata lunga!

Societatea universitara „Unirea“ din Bucuresci cu ocasiunea înaugurării statuei lui Heliade e decisa a publicá unu volumu de bucăti culese din scrierile marelui poetu. Totu în acestu scopu societatea va da în curêndu, cu ajutorul câtorva artisti, si o repesintățiuinea.

Dîuaristicu. În Iasi a aparutu unu nou dîuaru, „Unirea“, care are dreptu scopu, mai cu séma combaterea micelor grupuri politice, si unirea tuturor grupurilor liberale într'unu singuru mare partidu liberalu.

Societati si institute.

Societatea „Transilvania“ din Bucuresci tînu adunarea sa generala duminica la 3/15 febr. a. c. La ordinea dîlei erá : a) Darea de séma a comitetului despre gerarea afacerilor societății în decursul anului 1879. b) Unu discursu de ocasiune tînutu de cătra dl

profesoru M. Strejanu. Tema : Cestiunea naționalității. c) Alegerea comisiunii verificătoare socotelilor pe anul 1879. d) Depunerea mandatului de cătra vechiul comitetu si instituirea unui biurou provisoriu, care se conduca afacerile societății pâna la alegerea noului comitetu. Presiedintele societății e dl A. Treb. Laurianu.

La Brașiovu Societatea de lectura a studentilor va tîné marti sér'a o siedintia literaria, esecutându-se o programa interesanta si compusa din declamațiuini, disertățiuini si cântari.

Societatea Jockey-Club din Bucuresci, ne spune „Sportul“, a tînutu în dîu'a de 3/15 febr. adunarea sa generala. Dupa darea de séma asupra stării financiare a societății, veniturile s'au urcatu la 71,445 l. 45 b. si cheltuielile la 60,063 l. 23 b. Escendentu a fost de 11,000 lei. Anul acesta, se vor face în Bucuresci, dóue mari curse de cai, una la 4 maiu si cealalta la sfîrșitul lui septembrie. La întrecerea din anul acesta vor luá parte si caii din hergelia militara a statului. Dni generalii Manu si Florescu, vice-presiedinti la Jockey-Club, au oferitu fia-care câte unu premiu de 2000 lei pentru acestu anu.

Ce e nou?

Succesul balului român din Budapesta a fost atît de mare, încât de trei dîle în tóte salónele d'aice se converséza despre acésta splendida petrecere. Toti aceia cari n'au pututu luá parte, își esprima parereea de reu si promitu înca de acuma a nu absentá dela balul din anul viitoru. Acestu imposantu succesu moralu este însoțitu si de unu pré considerabilu profitu materialu ; deci, cá comitetul sè pòta încheiá socotile, acei domni dela tîera, cari au primitu liste, sînt rugati a le înnapoiá cu rezultatul colectării lor. Sîntem convinsi, cá publicul român va spriginí cu tóta caldur'a întreprinderea junimei române d'aice, care a reeșitu d'ra redicá atît de splendidu védia naționala!

Dia' continua desbaterea budgetului. Din partea stângei extreme Ernestu Simonyi a facutu propunerea pentru votu de blamu. Au mai vorbitu Tibad, Ales. Máriássy, Stefan Domahidy, Alecsiu Kada, Emericu Ivánka, Carol Eötvös, Mauritiu Jókai.

Doi episcopi români venira dîlele trecute la Budapesta : Pr. SSa Ioan Mețianu episcopul Aradului, carele s'a departatu marti ; si Pr. SSa Ioan Szabó, episcopul Gherlei, carele mai petrece înca aice.

Iuliu Pascu arestatu! Corespundintele nostru din Lugosiu ni scrié cu datul de 25 febr., aceste : „Comitetul administrativu al cottului Carasiu a transpusu actele investigaționale contra lui Iuliu Pascu, fostu jude administrativu în Balintiu, tribunalului criminalu reg. din Lugosiu la 21 l. c., tribunalul, respective judele investigatoriu, a ordinatedu totu în dîu'a acea (21 l. c.) arestarea lui I. Pascu, pentru efectuarea careia a fost recercatu judele administrativu din Lugosiu ; în urmarea careia Iuliu Pascu s'a si detînutu în nóptea din 21 spre 22 l. c. si deja s'a si deportatu în carcerile tribunalului reg. din locu. Arestarea lui Iuliu Pascu e pâna la aducerea decisului meritorialu din partea tribunalului criminalu — numai provisoriu. Motivele ordinului de arestare sînt de o parte copi'a crimelor si a delictelor cu cari e inculpatu I. Pascu, de alta parte delaturarea posibilității de a eludá investigațiuinea criminala prealabila“.

Unu consulu rapitu. Din Constantinopolu se scrié, cá nisce brigandi de naționalitate gréca au rapitu pe Synge colonelu englesu, împreuna cu famili'a sa aprópe de Salonicu. Pentru ai dá drumul, ei pre-

